

Vlaams
Parlement

ingediend op **158** (2019-2020) – Nr. 1
4 december 2019 (2019-2020)

Motie

van Conner Rousseau, Ludwig Vandenhove en Freya Van den Bossche

tot onderzoek door het Rekenhof
naar de financiering en de uitgaven
van het Vlaams Agentschap voor Personen
met een Handicap (VAPH)

Deze motie werd ingetrokken op 18 december 2019.

TOELICHTING

Het Vlaams Parlement werd recent geconfronteerd met een hoge mate van onrust in de zorgsector voor personen met een handicap. Gebruikers en organisaties die samenwerken met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) hebben vele vragen omtrent de impact van de zogenaamde 'correctiefase 2' en de impact van het regeerakkoord op de sector. De tekorten en wachtlijsten in de sector zijn immers immens, terwijl het groeipad van het VAPH de komende legislatuur niet lijkt te beantwoorden aan de noden die ontstaan uit een juridisch minimale lezing qua verplichtingen voortvloeiend uit het decreet Persoonsvolgende Financiering.

De indieners delen deze vragen en bezorgdheden. In de context van de begrotingsbesprekingen is de onduidelijkheid hierover immers alleen maar groter geworden. Een onderzoek van het Rekenhof naar de kostendrijvers binnen het VAPH, de raming van de budgetten en de besteding daarvan dringt zich op.

Vooreerst werd door de administrateur-generaal in de commissie Welzijn een minimaal benodigd groeipad voor de volgende legislatuur van 40 miljoen euro per jaar geschetst. Het meerjarengroeipad in het regeerakkoord voldoet hier niet aan. Voor 2020 is er 40 miljoen euro bijkomend voorzien, maar voor 2021 slechts 30 miljoen euro. De indieners wensen te weten op welke elementen dit groeipad gebaseerd is, daar in alle gevallen aan de decreetsverplichtingen voldaan moet worden. Het voorzien van voorwaarden voor automatische toekenning van een persoonsvolgend budget (PVB) impliceert ook een budgettaire open-end, wil men deze in de praktijk honoreren. Het budget dient bijgevolg in alle gevallen voldoende te zijn.

Een tweede element is de opmerking van het Rekenhof aangaande de groei van de automatische toekenningsgroep, dat voor 2020 en de daaropvolgende jaren een groeipad van 40 miljoen euro niet zou volstaan. Ook hier heerst, ondanks de vragen hieromtrent in de commissies voor Financiën en voor Welzijn, onduidelijkheid over de herkomst van de raming, de periode waarop de wijziging van toepassing is, en de budgettaire consequenties daarvan.

Daarnaast blijven ook enkele pertinente vragen over de vertaling van zorgbehoeften naar zorgondersteuning onbeantwoord. Hoewel de budgetcategorieën die door het VAPH gebruikt worden duidelijk zijn, en een harmonisatie daarvan zoals uitgewerkt in correctiefase 2 noodzakelijk is, is het onduidelijk in welke mate zorgnoden op het einde van deze correctiefase correct gefinancierd zullen zijn. Een eerste element is de onduidelijkheid rond de zorggarantie die het VAPH belooft samen met correctiefase 2. Indien opgevat als een noodgrendel die continuïteit van zorg moet garanderen wanneer een neerwaartse bijstelling van het PVB deze in het gedrang brengt, stelt zich de vraag naar de budgettaire impact van die garantie, in het bijzonder gelet op de budgetneutraliteit van correctiefase 2. En als die zorggarantie in één concrete case wordt ingeroepen, zal er dan overgegaan worden tot een uitbreiding van die zorggarantie naar gebruikers en voorzieningen met een gelijkaardig profiel, of zal het afhangen van de respons op het terrein? Zo ja, wat met de rechtszekerheid? Er stelt zich ook de vraag in welke mate deze zorggarantie niet de facto ingeroepen zal worden voor instanties waar de PVB's met meer dan de helft zullen dalen. Het lijkt weinig realistisch dat eenzelfde kwaliteit van zorg gegarandeerd zal kunnen worden op een moment dat het budget daarvoor zo sterk wijzigt. Het is tevens hoogst onwaarschijnlijk dat de initiële inschaling door het VAPH dermate afweek van de reële zorgnood dat er vandaag zulke massale en significante correcties nodig zijn. De ongeruste berichten van gebruikers en organisaties, die ondertussen zelf de impact hebben geraamd van correctiefase 2, laten eerder vermoeden dat het de zorggarantie is die in het gedrang komt.

Correctiefase 2 staat in theorie ook los van de besparing op de beheerscomponent in de persoonsvolgende budgetten, maar in de praktijk kan het daar niet los van gezien worden. De budgethouder is immers lijdend voorwerp van beide. Bij automatische besteding van het budget via vouchers stelt zich de vraag of de ongemotiveerde besparingen op deze component niet zullen leiden tot een verschuiving van zorgkosten naar de zorgcomponent van het PVB. Het is dan onzeker of de raming van het budget als geheel nog evenwichtig is. Tevens stelt zich de vraag of de besparingen op de organisaties die budgetbeheer aanbieden de controle hierop ook niet in het gedrang brengen. Bij besparing op personen die hun budget zelf beheren stelt zich ook de vraag of deze proportioneel is, daar deze middelen voor het beheer van het PVB ook mogen worden ingezet voor het inkopen van zorg. Het moet het parlement duidelijk zijn in welke mate deze middelen vandaag aangewend worden voor zorg, willen we de impact van de besparingen correct kunnen kaderen.

Dit parlement is gehouden tot een beleidscontrolerende rol. De onduidelijkheid over de plannen van deze Vlaamse Regering met het VAPH, de onduidelijkheid over de groeipaden en over de kostendrijvers binnen het VAPH maken dat het beleid hieromtrent onmogelijk te controleren is. De onrust in de Vlaamse samenleving over deze plannen laat vermoeden dat het binnen de sector ook hoogst onduidelijk is. Vragen aan de vakminister hebben deze onduidelijkheid niet weggenomen. Integendeel, extra informatie zoals over het meerjareninvesteringsplan en specifiek het tekort voor 2020 en 2021 zijn aanleiding tot extra ongerustheid over de vraag of het VAPH in deze begrotingsjaren wel antwoord zal kunnen bieden op haar decretale opdrachten. Een audit van het Rekenhof naar deze zaken en naar de haalbaarheid van de ambities van de Vlaamse Regering hieromtrent, is bijgevolg noodzakelijk.

Conner ROUSSEAU
Ludwig VANDENHOVE
Freya VAN DEN BOSSCHE

MOTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° artikel 64 van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof;
 - 2° artikel 96 van het Reglement van het Vlaams Parlement;
 - 3° de bespreking van de begroting 2020 en van de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 in de commissie Welzijn van 27 november 2019;
 - 4° de antwoorden gegeven door de bevoegde minister, in het bijzonder omtrent het meerjarengroeipad voor het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH);
 - 5° de onduidelijkheid rond de impact van de besparingen op de beheerscomponent van de persoonsvolgende budgetten en het gebrek aan een impactraming hiervan;
 - 6° het advies van het Rekenhof over de begroting 2020 en het vastgestelde tekort aan budget voor de automatische toekenningsgroepen;
 - 7° de toelichting van de administrateur-generaal van het VAPH in de commissie Welzijn van 23 april 2019;
 - 8° de onduidelijkheid rond het concept van de zorggarantie en de uitrol hiervan in correctiefase 2;
 - 9° de vaststelling dat hoewel de communicatie rond correctiefase 2 was dat de maximumvariatie op een persoonsvolgend budget 40% kon bedragen, er personen zijn die hun budget met 60% zien dalen;
 - 10° het gegeven dat de impact van eventuele budgetcorrecties in correctiefase 2 cumulatief is aan de besparing op de beheerskosten van vouchers en de cashbudgetten;
- besluit overeenkomstig artikel 96 van het Reglement van het Vlaams Parlement het Rekenhof te gelasten met een onderzoek naar de financiering en de uitgaven van het VAPH.

Conner ROUSSEAU
Ludwig VANDENHOVE
Freya VAN DEN BOSSCHE